Сүүний тасгийг зөв зохион байгуулъя

Манай орны бүх САА, ХАА-н нэгдэл бүр жил дутам олон мянган литр сүү буюу цөцгий маслыг улсдаа тушаадаг сайхан заншилтай юм.

Тэгвэл үнээ бүрээс их сүү авч улсаас өгсөн төлөвлөгөөг зохих хугацаанд нь биелүүлэхийн гол үндэс бол сүүний тасгуудыг зохих цагт нь зөв зохион байгуулах явдал юм.

Ялангуяа үнээний саалийн тасгийг зохион байгуулж буулгахдаа буух газрын өвс ургамал, усны нөөц боломцоо хүрэлцээ хужир ургамлын чанарыг сайн судлаж тасаг буулгах нутаг усыг саальчид хөдөлмөрчдөөр урьдчилан хэлэлцүүлж тогтоох хэрэгтэй.

Сүүний нэг тасгийг 400—500 үнээнээс хэтрүүлэхгүй байгуулж нэг саальчинд хэтэрхий олон үнээ саалгахгүй хүн бүрийн хүчин чадалд нь тохируулах явдал бол үнээ бүрээс гарах сүүг бүрэн дүүрэн ашиглахын үндэс байх ёстой.

Сүүний тасгууд нь хоёр ээлжийн нутаг шилэн сонгож аваад хоёрдахь ээлжинд буух нутгаа малд идүүлэлгүй соргог хэвээр нь нөөцөлж хадгалж байх хэрэгтэй. Жишээ нь: Нэг нэгдэл сүүний тасаг хоёрыг ажиллуулж 1000 үнээ саана гэж бодвол хавар эхлээд буух хоёр газар, дараагийн ээлжинд буух хоёр газрыг шилж сонгон олж аваад нөөцлөх хэрэгтэй байна.

Одоогийн байдлаар манай зарим нэгдлүүд тавдугаар сард буусан газраа байгаад намар 10 дугаар сар хүртэл улаан халцгай болтол сууж байгаад улсад тушаах сүүний төлөвлөгөөгөө таслаад үнээ тугалд ч гэсэн олигтой тарга хүч авахуулдаггүй дутагдлыг засах нь зүйтэй.

Мөн сүүний тасаг дээр хүн малын эмч, сестра нарыг тогтмол ажиллуулж хөнгөн тарилга зэрэг эмчилгээг газар дээр нь хийж байх хэрэгтэй юм.

Сүүний тасгийн айл гэрүүдийг эмх цэгцтэй хэд хэдэн үе эгнээ болгон буулгаж байрлуулах, эгнээ бүрт ахлагч томилон ажиллуулах саальчин нэг бүрээр нь юм уу эгнээ эгнээгээр нь хооронд нь уралдаантайгаар ажиллуулж 15 хоног дутам дүгнэж онцгой амжилт гаргагсадыг урамшуулж байх хэрэгтэй.

Бүх саальчдыг сүүний сав хувин, хлад, хормогч, усны гутал, борооны цув зэрэг бусад хөдөлмөрлөхөд зайлшгүй шаардагдах зүйлээр дүүрэн хангаж байх хэрэгтэй. Бас тасаг бүр дээр худалдааны агент тогтмол ажиллуулж өргөн хэрэгцээний бараа, идэш уушны зүйлээр хангаж байхыг мартаж болохгүй.

Ц. Дамдинжав

Экспедезийн дарга ярьж байна

Хавар хаварт болдог компанит ажлын нэг бол мал бэлтгэл юм.

Иймээс саяхан аймгийн мал бэлтгэн тууварлах экспедезийн дарга А. Цэрэндаштай уулзаж ярилцав.

Тэрээр манай аймаг өнгөрсөн оны мал бэлтгэлийн төлөвлөгөөг 100 хувь, тууварлалт тушаалтыг 100—102,5 хувиар биелүүлж тарга хүчний төлөвлөгөөг 17 хувиар давуулж сүүлийн 3 жилд үхэл хорогдлыг 11,1 хувиар багасган ХБ—ийн Яамны болзлыг хангалаа.

Энэ бол олон жил дараалан мал тууварлаж үхэл хорогдлыг багасгаж, ноосыг нь бүрэн ашиглаж тарга хүчийг дээд хэмжээнд хүртэл авахуулдаг Эрдэнэ сумын туувapчин Б. Дэмбэрэлчүлтэм зэрэг олон арван тууварчдын бүтээлч чармайлт юм.

Энэ жилийн тухайд гэвэл мал бэлтгэх ажлын бэлтгэл пүү, тамга тэмдэг, хашаа саравч, тарилгын хэрэглэл зэрэг бэлтгэл, бүрэн хангагдав.

Бас худалдаа бэлтгэлийн ангийн дарга нарын 2 өдрийн семинар хийж, малын мөнгийг сумдад хүргүүлж 480 гаруй тууварчинтай гэрээ хийгээд байна гэж ярив.

Х. Аръяажав

ӨДӨРЛӨГ БОЛОВ

Саяхан Баянзүрх сумын ХБ—ийн ангийн өдөрлөг болов.

Өдөрлөгийг сумын Намын Хорооны нарийн бичгийн дарга Цэрэндэндэв нээж «Хүүхдийн хүмүүжил» гэсэн улс төрийн илтгэлийг сумын Намын Хорооны зааварлагч Очирбат тавилаа.

Дараа нь тус ангийн дарга Аюуш, 1968 оны 1 дүгээр улирал ба 4 дүгээр сарын ажлын дүн, 5 дугаар сард хийх ажлын зорилтын тухай сонсгол тавилаа.

Тус анги түүхий эд бэлтгэлийн 42 нэр төрлийн зүйлээс 14 нэр төрлийн зүйлийн жилийн төлөвлөгөөг 100—300 хувиар биелүүлжээ.

Мөн 1967 оны жилийн балансаар гарсан 65 мянган төгрөгийн өр авлагын 66,6 хувь буюу 40 мянган төгрөгийг хурааж авсан байна.

Өдөрлөгт Долгорсүрэн, Бямбасүрэн, Бямбадорж, Аюуш, Жадамба нарын олон хүн малын яс, арьс шир, идэшний тос зэрэг ганзагийн бэлэгтэй оролцов.

Я. Даян-Очир

* * *

Алтанбулаг сумын «Хөдөлмөр» нэгдлийн 1 дүгээр фермийн өдөрлөг саяхан боллоо.

Өдөрлөгт аймгийн Намын Хорооны ажилтан Цэнд олон улсын сүүлийн үеийн байдлын талаар малчдад дэлгэрэнгүй ярив.

Мөн өдөрлөгөөр тус бригад 4 дүгээр сард хийсэн ажлаа дүгнэж 5 дугаар сард хийх ажлын төлөвлөгөөгөө батлав.

Р. Нараа

Эмчийн зөвлөлгөө

Нүдний салст бүрхэвчийн үрэвсэл өвчнөөс урьдчилан сэргийлье

Нүдний салст бүрхүүлийн үрэвсэл өвчин нь нилээд элбэг тохиолддог бөгөөд нүдний бүх өвчний 30—48 хувийг эзэлдэг.

Энэ өвчнөөр хүүхэд, том хүн нэгэн адил өвчлөнө.

Нүдний салст бүрхүүлийн цочмог үрэвсэл өвчнөөр өвчлөх явдалд халдварт хордлого, харшил урвал, дулааны ба цочруулагч нөлөөлдөг ба ихэнхдээ янз бүрийн нян вирусээр үүсдэг.

Зовхины өвчнүүд, нулимсны хүүхдийн архаг үрэвсэл, нулимсны урсгал саатах, хараагаа хэтэрхий хүчдэх зэрэг нь нүдний салстын архаг үрэвслийг бий болгодог. Мөн зүрх судас, ходоод гэдэсний зам, цагаан хорхой, цус багадах, витаминууд дутагдах, хамрын дайвар хөндийнүүд болон хамар залгиурын өвчнүүдийн үед нүдний салслагийн үрэвслэл өвчин үүсдэг байна.

Бохирлогдсон утаа, тоос болон химийн, нэхмэлийн, гурилын, мод зүсэх үйлдвэрүүд, тоосго шохойн заводад дээрхи өвчнөөр өвчлөх явдал олонтой байдаг.

Хурц үрэвслийн үед зовхи хүн дэрч торох загатнах, нүд бөлцийх гэрэлд гялбах, нулмис гоожих, хараа муудах, ном удаан уншихад төвөгтэй болох, нуухтах зэрэг шинж тэмдгүүд илэрдэг. Нян вирусээр үүссэн хурц, архаг үрэвсэл нь өвчтэй хүний хэрэглэж байсан алчуураар дамжин эрүүл хүнд халдварладаг.

Дээр дурьдсан шинж тэмдгүүд илэрмэгц эмчид үзүүлж зөвлөлгөөн авч эмчилгээг эмчийн заасанаар хийж хувийн ариун цэврийг сайтар сахиж, алчуурыг тусгаарлан, буцалгаж угааж, индүүдэж байх хэрэгтэй.

Мөн хүүхэд асрах ба саатуулах газрyудад хүүхдийг өглөө бүр хүлээн авахдаа нүдний салст бүрхэвчийн өвчилсөн эсэхийг сайтар шалгаж, өвчний шинж тэмдэгтэй бол эмчид үзүүлэхээр буцаах нь зүйтэй.

Хүүхэд асрах ба саатуулах газруудад нүдний дусаал ба тосон эмүүдийг захиалан авч нөөцлөн түүнийгээ байнга шинэчлэн дээр дурьдсан өвчний шинж тэмдэг илэрсэн хүүхдэд заавpын дагуу хэрэглэх ба хүүхдийн эцэг эхэд эмчид үзүүлэх талаар зөвлөж байх нь чухал.

Мөн дээр дурьдсан үйлдвэрийн ариун цэвэр, эрүүл ахуйн шаардлагыг хатуу баримтлаж хөдөлмөр хамгаалалтыг сайжруулах явдал чухал шаардлагатай.

Энэхүү зөвлөлгөөнийг хүүхдийн байгууллага, нийт хөдөлмөрчдөөс ширхэгчилэн биелүүлбэл нүдний салст бүрхэвчийн үрэвсэл өвчнөөс урьдчилан сэргийлж чад[illegible]

Нүдний их эмч

С. Дуламжав

—××××××××××××××—

Шүдний ач холбогдол

Организм бол төв мэдрэлийн системээр зохицуулагдан захирагдаж байдаг нийлмэл нэгэн систем юм.

Иймээс хүний эд эрхтэн харилцан бие биедээ нягт холбоотойгоор үйлчилж байдаг.

Жишээ нь: Шүд өвчилбөл бусад эрхтэн нэгэн адил эмгэг өөрчлөлтөнд орно.

Хүний үүдэн шүднүүд хоол тэжээлийн зүйлийг урж тасдах хашиж бөөгнөрүүлэх араа шүднүүдэд жижиглэн өгсөний үр дүнд жижиглэгдсэн хоолны зүйлс амны хөндийн дотор талд цорго нь нээлттэй байдаг шүлсний булчирхайнуудын шүүсээр норгогдож залгихад бэлтгэгдсэний дараа ходоод гэдсэнд очно.

Хоол тэжээлийн найрлаганд байдаг цардуул, өөх, тос, уураг, нүүрс ус зэргүүд амны хөндийд эхлэн боловсрогдоно.

Хоол тэжээлд ялангуяа нүүрс усанд онцгой үйлчилдэг пталин гэдэг бодис шүлсэнд байдаг.

Энэ нь маш сайн жижиглэгдсэн хоол тэжээлүүд үйлчилж нүүрс ус организмд шингэж шимэгдэхийг хурдасгана.

Хэрвээ хоол тэжээл жижиглэгдэж жажлагдахгүй бол пталин гэдэг бодис уул хоол тэжээлд үйлчилж ходоод гэдсэнд шингэж шимэгдэхэд нөлөөлөхгүй харин ч удаашруулан организмд хоол тэжээлийн шингэж шимэгдэхэд саад болно.

Түүнээс гадна үг ярианд шүд чухал үүрэгтэй.

Жишээ нь: Хүний үүдэн шү[illegible]нүүд ойчиход яриа нь өөрч[illegible]лөгдөж үг хэлэх үед шүлс их хэмжээгээр цацарч амны хөндийд оршдог элдэв өвчний нянгууд гадаад орчинд цацагдан бусад хүмүүст халдварт өвчнийг тараагч болоод зогсохгүй хүний өөрийн гуа үзэсгэлэнт нүүр царайны хэлбэр дүрс өөрчлөгдөж залуухан хүмүүс өтөлсөн юм шиг харагдаж, хацар нь хонхойж шанаа завьж орчмын арьс суларч үрчлээтэй болно.

Иймучраас хоол тэжээл, гуа үзэсгэлэн байдалд гол үүрэг гүйцэтгэгч чухал эрхтэн шүдийг янз бүрийн өвчнөөс хамгаалж байхын гадна өвчилсөн үед нь даруйхан үзүүлж эмчлүүлэх нь зүйтэй.

Шүдний их эмч Аръяа

Хариуцлагатай эрхлэгч Н. МӨНХӨӨ

ЗАРЛАЛ

Жаргалант сумын харьяат Санж овогтой Лхагважав нь 23 тоот цэргийн бүртгэлээ гээгдүүлсэн тул хүчингүй болгов.

(Х—00131) «АНХДУГААР ТАВАН ЖИЛ» СОНИНЫ ҮЙЛДВЭРТ ХЭВЛЭВ

Орон бүхний пролетари нар нэгдэгтүн

Анхдугаар ТАВАН ЖИЛ

Төв аймгийн намын хороо,
А.Д.Х. Гүйцэтгэх захиргааны сонин.

21 дэхь жилдээ
№ 37 (1726)

1968 ОНЫ
5 ДУГААР САРЫН 20

ДАВАА

Ноос—алт

Мал аж ахуйд шинжлэх ухааны ололт, тэргүүн туршлага нэвтэрч малчид шургуу ажиллаж байгаагийн үрээр мал дутмаас авч ашиглах ноос үсний хэмжээ дээшлэн, чанар нь сайжирч, улсын бэлтгэлийн ноосны нөөц эрс нэмэгдэж байна.

Ноосыг үрэгдэл гээгдэлгүй бүрэн авч ноос бэлтгэлийн төлөвлөгөөг хугацаанд нь хэмжээ, нэр төрөл, чанарын үзүүлэлтээр ханган биелүүлэх нь өөрийн орны үйлдвэр худалдааг хөгжүүлж ард түмний материаллаг аж амьдралыг дээшлүүлэх нэг чухал зүйл мөн. Өнгөрсөн жил аймгийн хэмжээгээр 5 төрлийн ноос, бодын хөөвөр хялгасны төлөвлөгөөг биелүүлсний дотор Бүрэн, Дэлгэрхаан, Өндөрширээт, Баянчандмань, Сэргэлэн сумд төрөл тус бүр дээр нь давуулан биелүүлж сайхан амжилт олсон билээ.

Хөдөө аж ахуй, худалдаа бэлтгэлийн байгууллагуудын ажлын зохион байгуулалт, хяналт шалгалт хангалтгүй, мал ноослох хугацааг оройтуулсан [illegible] нин жил Архуст, [illegible] Эрдэнэ, Мөнгөнморьт, Алтанбулаг, Баян зэрэг сумд 5 төрлийн ноос бэлтгэх төлөвлөгөөг 23,3—3,4 хувиар тасалдуулж байв.

Өнгөрсөн оны ололтыг бататган, дутагдлаас дохио авч энэ оны ноос бэлтгэх төлөвлөгөөг тогтоосон хугацаанд бүрэн биелүүлэхийн төлөө чармайн ажиллах нь хөдөө аж ахуйн хамтолон орон нутгийн нам, улс, худалдаа бэлтгэлийн байгууллагын эрхэм үүрэг байх ёстой.

Энэ онд манай олонхи нэгдэл, САА, худалдаа бэлтгэлийн байгууллага бодын хөөвөр, хялгас, ямааны ноолуур авах, цугларуулах ажлыг хугацаанд нь эхлэн хийсний үрээр хялгас 101,1, хөөвөр 82, ноолуур 64,2 хувьтай байна.

Гэвч Өнжүүл, Алтанбулаг, Баянцогт, Эрдэнэ, Эрдэнэсант, Сэргэлэн сумдад хөөвөр, хялгас, ноолуур бэлтгэх төлөвлөгөөний биелэлт хангалтгүй байна.

Богино хугацаанд чанар сайтай арвин ноос авахын тулд хөдөө аж ахуй, худалдаа бэлтгэлийн байгууллага онцгой анхаарч, цаг алдалгүй шаардагдах арга хэмжээг авах хэрэгтэй.

Хонь, ямаа, тэмээний ноос бэлтгэх хугацааг хуваарь төлөвлөгөөтэй зохицуулан ажиллаж, ноос авах ажлын явцад гүйцэтгэлийн шалгалтыг эрчимжүүлж нийтийн хүчийг дайчлан зохион байгуулж уралдаан өрнүүлэн богино хугацаанд дүгнэх, аль бригад суурьт хэд хичнээн мал ноослох, хүн хүч аль зэрэг хүрэлцээтэй байгааг судлан ажиллах хүч, хүн бүлээр дутагдалтай бригад суурьудад хүн хүч нэмэн өгөх, сумын төвийн ажилтан албан хаагчдыг суурьудад илгээж малын ноос авах ажилд биечлэн оролцуулах ажлуудыг сум-нэгдэл, САА-н захиргаанаас эртнээс анхаарч зохион байгуулах нь чухал.

Хонин сүргийг өвс, ус сайтай соргог билчээрт хариулах нь ноос хөөрөх хугацааг түргэтгэх нэг нөхцөл гэдгийг анхаарч нэг ч грамм ноосыг гээхгүйн төлөө мал [illegible] хал.

Хашаа хороо, хэвтэр бууцанд хонины ноосыг шарлуулах, билчээрлэлтийн үед өвс ургамлын зүйлээр бохирдуулан чанарыг муутгадаг гэмийг арилгавал дан нэгдүгээр зэргийн сайн чанартай ноос бэлтгэж чадна.

Ажиллагааны муугаас болж ноосыг шарлуулж чанарыг нь алдагдуулахаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ авч, ноосыг ус чийгнээс хамгаалан, стандартын шаардлагын дагуу төрөл ангиар нь ялган цэвэрлэх ажлыг нэгдэл, ХБ анги бүхэн чанартай хийвэл зохино.

Ноос савлах таар шуудай, хайчийг хүрэлцэхээр бэлтгэх, мөн бэлтгэсэн ноосыг түргэн тээвэрлүүлэх ажлыг эртнээс зохион байгуулах хэрэгтэй.

Ноос бэлтгэх төлөвлөгөөг хугацаанд нь нэр төрөл, хэмжээ чанарын т а л а а р биелүүлэхийн тулд хөдөө аж ахуй, худалдаа бэлтгэлийн байгууллага бэлтгэл зохион байгуулалтаа хангаан орж, шамдан ажиллая.

ОНХШК—ын ажлаас

Их хайрханы уулын үйлдвэрийн дэргэдэх нам төрийн хяналтанд туслах ОНХШК хийх ажлаа жилээр төлөвлөж жилийн төлөвлөгөөнөөсөө үндэслэн улирлын төлөвлөгөө зохион ажилладаг байна.

Уулын үйлдвэрийн дэргэдэх ОНХШК 1968 оны 1 дүгээр улиралд уурын зуухны ашиглалт, ажилчдын ажлын хариуцлага, хөдөлмөрийн сахилга бат, цаг ашиглалт, харилцаа холбооны салбарт үнэт цаасны ашиглалт, зарцуулалт 1968 оны хэвлэл захиалгын орлогын биелэлт зэрэг өмч хөрөнгөтэй холбогдсон хэд хэдэн зүйлд хэсэгчилсэн шалгалтуудыг хийж шалгалтаар илэрсэн зарим дутагдлыг дор нь засуулж цаашид хийж гүйцэтгэх ажлуудад нь албан шаардлага бичих, гарсан хохиролд акт тогтоох зэрэг хэлбэрүүд дээр ажлаа явуулж байгаа нь ихээхэн үр дүнтэй болж байна.

Б. Балгансүрэн

РАПОРТ

Аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаанд

Тус сум мал бэлтгэлийн ажлыг 3 хоногт багтааж 1968 онд улсын бэлтгэлд тушаах мал бэлтгэлийн төлөвлөгөөг 2 хувиар давуулан биелүүлсэний дотор үхрийн махыг 102,5 хувь, хониныхыг 100,2 хувь, ямааныхыг 100 хувиар тус тус биелүүлэв.

Бэлтгэлд тушаагдсан эр шүдлэн хонь 45 кг, бэлтгэлийн насны эр үхэр 250 кг-ын дундаж жинтэйгээр тушаагдлаа. Ингэснээрээ бэлтгэлийн хуулийн дундаж жингээр үзэхэд хонь 800, үхэр 110 гаруй толгойгоор хэмнэн тушааснаа баяртайгаар илтгэе!

Сэргэлэн сумын Намын үүр,
АДХГ Захиргаа,
ХБ анги

Хаврын тариалалтын амжилтаас

Батсүмбэрийн САА-н Пүрэвдорж даргатай тэжээлийн цехийн ажилчид үр хордуулалт, будаа няцлалт зэрэг ажлын өдрийн нормыг 100-110 хувиар биелүүлж ирэх намрын үр тарианы талбайг тэгшлэн цэвэрлэх ажлыг эрч далайцтай хийж байна.

Тус САА-д 60 тракторын багтаамжтай шинэ гараашийг 6 дугаар сарын 1-ний дотор барьж дуусгахаар Зөвлөлтийн мэргэжилтнүүд идэвхийлэн ажиллаж байна.

Да. Сэрээтэр

* * *

Баянцогтын САА-н 2 дугаар тасаг саяхан хаврын тариалалтын ажлын 4 дүгээр тав хоногийн социалист уралдааны дүнг гаргав.

Уралдаанд агро техникч Ядамсүрэн даргатай 5 дугаар бригад 1 дүгээр байр эзлэн 4 дэх удаагаа социалист уралдаанд шилжин явах туг авлаа.

Мөн өдөр бүрийн нормыг 200-214 хувиар биелүүлсэн тракторч Чоймбол, Нямдорж нар 1 дүгээр байр, төлөвлөгөөгөө 130,4 хувиар биелүүлсэн тракторчин [illegible] биелүүлсэн Чүлтэм, Гөмбө—Очир нар 3 дугаар байр тус тус эзлэв.

Г.Цэен-Ойдов

* * *

Жаргалантын САА 5 дугаар сарын 10-ны байдлаар тариалах нийт талбайнхаа 95 хувьд нь үрлэлт хийгээд байгаагийн дотор Жалзаа даргатай Батсүмбэр тасаг 7821 га-д тоонолжлон тариалалт хийж тэргүүн байр эзлэн САА-н захиргаа, ҮЭ-ийн туг, хорооноос мөнгөн шагнал авав.

Бригадын дотроос Цагааншүхэрт даргатай 7 дугаар бригад, хэсгийн дотроос Дашдорж ахлагчтай хэсэг, агрегатын дотроос Түнжүүр ахлагчтай агрегат өдөр бүрийн нормоо биелүүлж тэргүүний агрегатад шилжих дарцаг, мөнгөн шагналаар тус тус шагнагдав.

Хаврын тариалалтанд ажиллаж байгаа техникчдийн дотроос Чойжамц, Уртнасан нар тэргүүлж явна.

Ш.Ядамсүрэн

* * *

Баянцогтын САА-н 1 дүгээр тасгийн Очирсүх даргатай 3 дугаар бригадын хамт олон 5 дугаар сарын 8-ны байдлаар 811 га газар хагалж төлөвлөгөөгөө 109,7 хувиар биелүүлсэний дээр уралдаанд түрүүлэв.

Энэ ажилд тракторчин Чулуун, Чулуунхүү, Буденин, Маам нар өдөр бүрийн нормоо тогтмол 120-140 хувиар биелүүлж, нийт техникчдээс түрүүлж явна.

Х. Бямбасүрэн

Тариалалт дуусав

Жаргалантын САА энэ жилийн үр тариа тариалалтынхаа төлөвлөгөөг энэ сарын 16-нд дуусгасаны дотор бүх талбайнхаа 80 хувьд нь тоонолжлон тариалалт хийжээ.

Мөн төмсний 60 хувий нь тариад байгаа аж.

Баяндэлгэр сумын «Хэрлэнбаян» нэгдэл үр тариа тариалалтынхаа төлөвлөгөөг 110 хувиар биелүүлжээ.

Дээрх сумдын нам, захиргааны байгууллагууд энэ тухайгаа аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаанд 5 дугаар сарын 17-нд баяртайгаар илтгэсэн байна.

* * *

Баянцогтын САА—н 2 дугаар тасгийн Ядамсүрэн даргатай 5 дугаар бригадын хамт олон хаврын тариалалтын ажилд нарийн төлөвлөгөөтэй орж ажилласны үрээр энэ жилийн тариалалтаа 5 дугаар сарын 13-нд дуусгаж сайхан амжилт гаргав.

Хагалгаа үрлэгээнд тус бригадын тракторчин Чоймбол, Пунцаг, Цэндсүрэн, Лхагвацоо нар өдөр бүрийнхээ нормыг 120-130 хувнар биелүүлж, одоо зуны уринш хагалгаанд ороод сангийн аж ахуйн нийт техникчдээс ажил төрлөөрөө түрүүлж явна.

Ж. Самданхүү

САРЫН АЖИЛ ЗОХИОВ

Аймгийн төвийн цэцэрлэгүүд хүүхдийн баяраа угтаж саяхан эцэг эхийн дунд хөдөлмөрийн багаж хэрэгслэл хийх сарын ажил зохиолоо.

Энэ ажилд нийт эцэг эхчүүд идэвхтэй оролцсоны дотор 10 жилийн дунд сургуулийн мужааны багш Лувсандорж, сонины газрын цайр зурагчин Дамдиндорж, их эмч Бумбага, цагдан сэргийлэх хэлтсийн ажилтан Бадарч, Барилга конторын мужаан Сундуй нар хүүхдийн нас, биеийн онцлогт тохирсон носылка, хүрз, тармуур, хогийн шүүр зэргийг үзэмжтэй сайхан хийж өгөв.

Одоо манай хүүхдүүд ээж аавынхаа хийж өгсөн нас биендээ тохирсон багаж хэрэгслэлийг бариад туршлагын талбайд ажиллах гэж байна.

Л. Туул

Депутатуудын үзлэг

БНМАУ—ын Ардын Их Хурлын тэргүүлэгчдээс мал сүргийг хашаа байраар хангах талаар гаргасан тогтоолыг биелүүлэх арга хэмжээний үндсэн дээр тус аймгийн бүх шатны депутатуудын үзлэг ХАА—н 17 нэгдэл, 7 САА—д явагдаж үзлэгт Ардын Их Хурлын депутат, аймаг сумын депутатууд, ХАА-н мэргэжилтэн нийт 450 гаруй хүн оролцож бодын битүү байр, саравчтай хашаа, малын пүнз байнгын хороо зэргийг нэг бүрчлэн үзэв.

Малыг тохилог дулаан байр усаар хангах арга хэмжээний талаар аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаанаас зохих арга хэмжээнүүдийг авч явуулжээ.

1966 оны 12 дугаар сард аймгийн Намын Хорооны бүгд хурлаар «Мал аж ахуйг өсгөж хөгжүүлэхэд түүний материаллаг баазыг бэхжүүлэх тухай» 1967 оны 4 дүгээр сард Намын Хороо, АДХГ Захиргааны хурлаар «Хашаажилт, усан хангамжийг сайжруулах тухай» авч хэлэлцээд хашаа барих, худаг гаргах нэгдсэн зураг загвар гаргаж өгсөн нь ихээхэн үр дүнтэй болов.

Энэ оны 1 дүгээр сард аймгийн АДХ-ын 8 дахь удаагийн 2 дугаар чуулганаар «Мал сүргийн хашаажуулалт, усжуулалтын тухай» асуудал хэлэлцэж шинээр барих хашаа байрыг малын үүлдэр бүсийн онцлогт тохируулан 3 янзаар барих зураг схемийг батлаж тал хээрийн бүсэнд хашааны ханыг чулуугаар, ойт хээрийн бүсэнд модоор барих зааврыг гаргасан ба 1966—67 онд хашаажилт, усжуулалтын үзлэгийг ХАА—н нэгдэл, САА—нуудад 3 удаа явуулж энэ талаар гарсан тэргүүний туршлагыг нэгтгэн дэлгэрүүлэх ажил зохиосон байна.

ХАА—н нэгдлүүдэд малын байрны материал татах машинууд гаргаж тээврийн ба материалын үнэнд 2071.7 мянган төгрөгийн урт зээлийг олгосоны үр дүнд 1967 онд 366 хашааг шинээр барьсан нь сүүлийн 2 жилд барьсан хашааны тооноос даруй 2 дахин илүү хашаа барьжээ.

Одоо аймгийн хэмжээгээр бодын битүү байр 16, саравчтай хашаа 465, богийн байр 25, саравчтай хашаа 845-тай болсон нь бүх үхрийн 38,2 хувь буюу үнээнийн 85,3 хувь, бүх хонины 53 хувь буюу төллөх хонь 108,9 хувиар хашаажиж суурь бүр 1-2 ээлжийн хашаатай болж нийт хашаа хулаг пайзноймерлогдон, үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд авагдаж суурьт актаар эзэмшигдсэн байна.

Хашаа барих, худаг гаргах талаар Өнжүүл сумын «Ялалт» нэгдлийн 2 дугаар бригадын гишүүн Балган, 1 дүгээр бригадын гишүүн Дамдинсүрэн, Баянжаргалан сумын «Шинэ амьдрал» нэгдлийн гишүүн Гэндэн, Бямбаа нарын туршлагыг бусад нэгдлүүдэд нэвтрүүлэх ажил зохиожээ.

Мөнгөнморьт, Дэлгэрхаан, Баянзүрх, Өндөрширээт, Баян, Архуст, Борнуур зэрэг сум—нэгдэл, САА-нууд малаа 1,5 ээлжийн хашаа байраар хангаж чадсан байна.

Аймгийн Намын Хороо, АДХГ Захиргаанаас бүх шатны депутатуудын үзлэгт бэлтгэх 60 хоногийн ажлын төлөвлөгөө зохиож нийт нэгдэл, САА-нуудад хүргэж бэлтгэлийг хангуулах ажил зохиосны дүнд 55 хашааг шинээр барьж хуучин хашааг засч сэлбэх хөрзөнг ховхлох орчин тойрныг цэвэрлэх зэрэг ажлуудыг хийжээ.

Ажлын ийм ахицтай талууд байгаа боловч үзлэгийн үед нилээд дутагдлууд илэрлээ.

Зарим сум орон нутгийн удирдах нөхөд дээрээс өгсөн удирдамж, тогтоол шийдвэрүүдийг ажил хэрэг болгохын оронд ажлын төлөвлөгөө, тогтоол гаргаснаар ажлаа хязгаарласнаас хашаа байр барих, худаг гаргах төлөвлөгөөг таслаж байснаар барахгүй депутатуудын үзлэгт бэлтгэх төлөвлөгөөг хүлээж аваад ямар ч ажил зохиогоогүй дутагдал Өнжүүл сумын «Ялалт» нэгдэл дээр гарч байв.

Мөн малын хашаа байрыг барихдаа ус билчээрийн хүрэлцээ хөрсний бүтэцийг урьдчилан судлаж барьдаггүйгээс ус билчээр дутагдах хөрсний ус нэвчиж ашиглах боломжгүй болох зарим малчдын хариуцлагагүй ажиллагааны уршгаар шинэ барьсан хашаануудыг 1-2 жил болоод өөр газар зөөх буюу ашиглахгүй орхих дутагдал Өнжүүл, Гачуурт, Батсүмбэр зэрэг сум нэгдэл, САА—д үзэгдэж байна.

Тэрчлэн нэгэнт барьсан хашаа худгийг үнэлж үндсэн хөрөнгийн данс бүртгэлд авах, пайз ноймертой болгох, суурьт актаар өгөх, хашаа байрны эдэлгээ ашиглалт хамгаалалтанд тавих бүх нийтийн хяналт шалгалтыг жигд тогтмолжуулж чадаагүйгээс хашаа саравчны эдэлгээ яс чанар муудаж ашиглах хугацааг богиносгодог байна.

Малын хашаа байр барих тэдгээрийн ашиглалт хамгаалалтыг сайжруулах талаар орон нутгийн ХЗЭ, эмэгтэйчүүд зэрэг олон нийтийн байгууллагаас оролцох оролцоо муу, хашааг гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх хамгаалалт байхгүй, ЗХУ—ын тусламжаар барьсан хашааны эзэмшилт ашиглалт Заамар, Баяндэлгэр сум нэгдлүүдэд хангалтгүй байна.

ХАА—н нэгдлүүдэд малын хашаа байр барихад материал, тээвэр дутагдаж, САА—нуудад төсөв хөрөнгө хүрэлцээгүй байна.

Депутатуудын үзлэгийн дүнд хашаа худгуудыг тоолж үндсэн хөрөнгийн бүртгэлд авахуулж нэгдсэн зураг схем гарган, ферм, бригадуудын хурлаар хэлэлцүүлэн суурь малчдад актаар хүлээлгэн өглөө.

Одоо аймгийн хэмжээгээр шаардлагатай байгаа битүү байр 120, саравчтай хашаа 1391, төлийн пүнз 1505—ыг шинээр барих бөгөөд үүнийг барихад сум орон нутгийн дотоод нөөц бололцоог бүрэн ашиглаж, олон нийтийн байгууллагын хүчийг энэ ажилд чиглүүлэн ажиллуулах явдал шаардагдаж байна.

Х.Халзан

Бүртгэлийн шинжлэх ухааны тухай товч ойлголт

Бүртгэлийн шинжлэх ухаан бол хүний нийгмийн оршин тогтнохын үндэс болсон материаллаг үйлдвэрлэлийн процесст бий болсон түүхтэй юм.

Бүртгэл нь хүний нийгмийн хөгжлийн явцад улам улам нарийн оюун ухаан, арга техникийг шаардах болж үүний явцад бүртгэлийн шинжлэх ухаан нийгэмлэгийг танин мэдэх хүчирхэг хэрэглүүр болтлоо хөгжсөн байна.

Бүртгэл нь өөрийн хөгжлийн бүх үед тухайн нийгмийн үйлдвэрлэлийг удирдах зэвсэг болж ямагт өөрчлөгдөн үйлдвэрлэх хүчин ба үйлдвэрлэлийн харьцааны нэг тодорхой шатыг гэрэлтүүлэн үзүүлэх чухал зэвсэг болж ирсэн байна. Үүнээс үзэхэд бүртгэл бол түүхт зүйл мөн бөгөөд ангийн шинж чанар бүхий учир хөдөлшгүй мөнх нэг байранд байх зүйл биш харин хүний нийгмийн хөгжлийн дагуу хөгжиж давшиж байдаг процессын нэг мөн.

Тоо бүртгэлийн шинжлэх ухаан, байгаль, нийгмийн амьдралын үзэгдэл юмсыг юуны өмнө хоорондоо салшгүй нягт холбоотой, бие биеэсээ хамааран шалтгаалдаг бүхэл зүйл гэж үздэг байна.

Бүртгэлийн шинжлэх ухаан бол амьдралын бодит баримтыг гаргаад зогсдог биш тэр тоо баримтаас утга чанарыг нь уудлан судлаж эдийн засгийн цэцэглэлт, ард түмний материаллаг аж амьдрал, соёлын хэмжээний өсөлт, эх орны материалын нөөц, дотоод бололцоог илрүүлэн эдийн засаг, улс төрийн дүгнэлт хийж арга хэмжээ боловсруулахад бүх бодит материалаар хангаж байдаг юм.

Марксизм—Ленинизмийн сонгомол зохиолчид нийгмийн хөгжлийн хууль, зүй тогтоцыг шинжлэн нээхдээ мөн эдийн засаг, улс төрийн дүгнэлт хийхдээ бодит тоо баримт тооцоог үндэслэн түүнийг ашиглаж хэрэглэж ирсэн байна.

Бүртгэлийн төрлүүд

Бүртгэл хөгжлийнхөө явцад хэд хэдэн төрөл ангид хуваагдах болсон бөгөөд тус тусдаа онцлог шинж чанартай.

Өөртөө тохирсон бүртгэх тооцох арга техниктэй болон хөгжиж ирсэн байна.

Гэхдээ нэг нь нөгөөгөөсөө тасархай салангa биш харин хоорондоо нягт холбоотой хэрэглэгдэх бүртгэлийн бүхэл бүтэн систем болдог байна. Одоогийн хүний нийгэм нь 3 төрлийн бүртгэлийн системийг хэрэглэж байна. Үүнд:

Тоо бүртгэл, шуурхай техникийн бүртгэл, нягтлан бодох бүртгэл эдгээр нь нийтдээ аж ахуйн бүртгэл гэж нэрлэгдэх болжээ.

Тоо бүртгэл гэдэг нь тухайн үеийн шаардлага чиглэлүүдээр явагдаж байгаа тоо бүртгэлүүд юм. Тоо бүртгэл нь улс ардын аж ахуйн салбар ба улсын хэмжээгээр аж ахуйн ажиллагааны гол үзүүлэлтүүдийг дүгнэн нэгтгэнэ.

Тоо бүртгэл бол аж ахуйн ажиллагааны зарим хэсгийг судлах буюу аж ахуйн зарим салбарын төлөвлөгөөний биелэлтэд хяналт тавих явдалд чухал хэрэглүүр болдог байна.

Шуурхай техникийн бүртгэл бол дээрхи тоо бүртгэл буюу нягтлан бодох бүртгэлийн шугамаар биш гол төлөв шуурхайлсан байдлаар гэнэт түргэн цаг хугацааны дотор явагдаж өнгөрөх бүртгэл юм.

Зарим үед техник цахилгаан аппаратаар авдаг мэдээ тоо баримт гэх мэт шуурхайлсан бүртгэл байна. Энэ нь удирдлагын хэрэгцээ, зарим шаардлагатай гэнэтийн ажил явуулллаганд зориулагдсан тогтмол биш шуурхайлсан хөнгөвчилсөн байдалтай явагдаж өнгөрдөг байна.

Нягтлан бодох бүртгэл бол бүртгэлийн дээд хэлбэр юм.

Аж ахуйн ажиллагаа түүний процессыг байгууллагын хэмжээгээр бүхэлд нь хамарч гэрэлтүүлэн харуулагч толь юм.

Хөрөнгүүд ба тэдгээрийн эх үүсвэрүүдийн бүрэлдэхүүнд гарсан өөрчлөлт процессуудыг нягтлан бодох бүртгэл цөмийг бүхэлд нь хамарч бүртгэнэ.

Нягтлан бодох бүртгэлийн онцлог:

1. Үргэлж тасралтгүй үйлчилж байдаг.
2. Баримтыг үндэс болгож тогтмол хөтлөгдөж байдаг.
3. Аж ахуйн ажил гүйлгээнүүдийг бүхэлд нь хамарч ерөнхийлэн нэгтгэхийн тулд мөнгөн нэгжээр бүх процессыг тооцож чаддаг бөгөөд нягтлан бодохын жинхэнэ арга ухааныг үндэслэн зохиогдсон байдаг юм.

Манай улс ардын аж ахуйд эдгээр бүртгэлийн системүүд бүрэн хэрэглэгдэж байна.

Тоо бүртгэлийн ач холбогдол

Зөв зохиогдсон бүртгэлийн ач холбогдлын тухай В.И. Ленин зөвлөлт засгийн эхний үеэс эхлэн үйлдэхүүний үйлдвэрлэлт хувиарлалтанд хөдөлмөрчдийн зүгээс тавих хатуу хяналт ба тодорхой тоо бүртгэлтэй байхын чухлыг зааж сургахдаа «Нэг ч ширхэг үйлдэхүүн, нэг ч фунд талх бүртгэлийн гадуур байх ёсгүй. Учир нь социализм гэдэг нь юуны өмнө бүртгэл мөн» гэжээ.

Энэ сургаалыг Зөвлөлтийн хүмүүс тоо бүртгэл санхүүгийн ажилтан нар маш гайхамшигтайгаар биелүүлж ирсэн баялаг туршлагатай юм.

Манай оронд Зөвлөлтийн энэ үлгэр жишээ туршлагаар тоо бүртгэл тайлан тооцооны ажилд их амжилт оллоо.

Тоо бүртгэл тайлан тооцоо бол нам, улс ард түмний нийтийн үйл хэрэг бөгөөд социалист аж ахуйг удирдах аргын чухал нэг хэлбэр байдаг учраас түүнийг улам сайжруулах түүний арга техник ажиллагааг эзэмших явдал нам, улсын байгууллага, удирдах хүмүүс төлөвлөгөө тоо бүртгэлийн ажилтнуудын эрхэм зорилт юм.

С. Пунцагдорж

СУРАГЧ ШУУДАН ХОРОО

Баянзүрх сумын холбооны салбарын дэргэд сумын бага сургуулийн 4 дүгээр ангийн сурагч Энхтуяа ахлагчтай сурагч шуудан хороо 1967 оны хичээлийн жилийн эхэнд байгуулагдан ажилласнаас хойш 9 сар шахам болох хугацаанд 138 төгрөгийн үнэ бүхий марк захидлын дугтуй худалджээ. Сурагч шуудан хорооныхон марк, захидлын дугтуй борлуулах ажлаа захидал цахилгааны 7, 10 хоног, түүхт ой, тэмдэглэлт өдрүүдийг уггаж зохиодог заншилтай болжээ. Ялангуяа бригад фермийн өдөрлөгөөр малчдад захидал цахилгаанаар үйлчилж марк захидлын дугтуй худалдан тэдний хэрэгцээг хангахыг голлон анхаардаг аж.

Ц. Бямбаа

Манай сонины бага хурал

Бүртгэл тооцоог сайжруулъя

Бүртгэл тооцооны ажлыг улам сайжруулна

Баянбараат сумын АДХГ Захиргаа, нэгдлийн зөвлөл аймгийн хэмжээгээр зохиож байгаа бүртгэлийн 3 сарын ажлын төлөвлөгөөг хүлээн авч сум-нэгдлээс зохиох ажлын төлөвлөгөөг гаргаж бүртгэлийн ажилтны зөвлөлгөөнөөр хэлэлцүүлж энэ ажлыг сайжруулахад ажлаа чиглүүлж байна.

Бүртгэлийн ажилтнуудад удирдах ба мэргэжлийн хүмүүсээр семинар зөвлөлгөөн өгүүлж байгаагийн дээр бригадын тоо бүртгэгч нэгдлийн санхүүгээс аймаг сумын захиргаанд гаргах мэдээний графикийг гаргаж сумын Гүйцэтгэх захиргааны хурлаар хэлэлцэж хэн хариуцах хэзээ яаж гаргах тухай тодорхой шийдвэрийг өгч ажиллуулав.

Мөн сар бүр бүртгэлийн ажилтны зөвлөлгөөнийг хийж хойшид хийх ажлын талаар ярилцаж байх журам тогтоон ажиллаж байгаагаас гадна тэргүүний хүмүүсийн арга туршлагыг судлаж дэлгэрүүлэх ажлыг зохиох, бүртгэлийн ажлын байдлаар 2 бригадын ажлыг шалган заавар зөвлөлгөөн өгөх, бүртгэлийн ажилтны мэргэжил боловсролоо дээшлүүлэхэд анхаарч ажиллаж байна.

Түүнчлэн улсын графикт мэдээг хугацаанд нь үнэн зөв гаргах мэдээг таслахгүй байх, зарим хангалтгүй ажиллаж байгаа байгууллага бригад хүмүүсийн илтгэл сонсголыг ажлын явцад авч байх ажлыг зохиох, мөн бригад байгууллагуудын 3—5 жилийн ажлын зэрэгцүүлэлтийг хийлгэх зорилт тавьж байна.

Энэ дашрамд санал болгоход бүртгэлийн ажилтан, бригадын дарга зэрэг хүмүүсийг оролцуулан бүсчилсэн зөвлөлгөөнийг хийж ажлын арга туршлагыг солилцуулах ажлыг зохиох нь зүйтэй байна.

Үнэн зөв мэдээ бүртгэл

Улс ардын аж ахуйн төлөвлөгөөт зорилтыг биелүүлэх түүний амжилт дутагдлыг олж дүгнэхэд үнэн зөв мэдээ бүртгэл чухал үүргийг гүйцэтгэнэ.

Мэдээ бүртгэлийг улам боловсронгуй болгож түүнээс дүн шинжилгээ хийж ажиллах явдал юу юунаас чухал юм.

Баянбараат сумын АДХГ Захиргаа мэдээ бүртгэлийн ажилтны ажлыг сайжруулах талаар захиргааны хурлаар хэлэлцүүлж чухал шийдвэрийг гаргаж мөн бүртгэл тооцооны ажилтны зөвлөлгөөнийг хийж тодорхой ярилцаж байсан нь үр дүнгээ өгсөөр байна.

Гэвч бүртгэл тооцоо жигд сайжирч чадаагүйгээс мэдээ бүртгэл хугацаандаа гарахгүй явдлууд байна.

3 дугаар сарын 12-ны төл бойжилтын мэдээг 1, 2 дугаар бригад таслаж байснаас 2 дугаар бригадын төллөх бог малын 17 суурь нэгдлийн зөвлөлөөс зарласан энх сүрэгтэн болзлыг биелүүлсэн атлаа бригадын удирдах хүмүүс мэдээгээ хугацаанд нь өгөөгүйгээс хасагдаж малчдын бүтээлч амжилтыг дарагдуулж байв.

Иймээс мэдээ бүртгэлийг хугацаанд нь гаргахад их анхааруулштай байна.

Мөн зүй бусаар хорогдож байгаа малд акт тодорхой хийх явдлыг нарийн болгох хэрэгтэй байна.

Ц. Жадамбаа

Бүртгэл тооцоо суурьт нэвтэрч байна

Баянжаргалан суманд бүртгэл тооцооны гурван сарын ажил өрнөлттэй эхлэж анхан шатны бүртгэл хөтлөлтийг суурьт цэгцтэй болгох талаар нилээд ажил зохиогдож байна.

Бригадуудын зөвлөл хариуцлагатан нар улсын мэдээллийн графикт зохицуулан тогтмол цугларч мэдээний үндсэн материал цуглуулан мэдээгээ гаргаж урьд хийсэн ажлаа дүгнэж хойшид ажиллах талаар семинар авч суурийдаа хувиарлан авч байдаг болсон нь үр дүнгээ өгч байна.

Үйлдвэрлэлийн явцыг бүрэн судлаж мэдээллийн ажилд мэргэжилтэний оролцох оролцоог сайжруулж, суурьт хөтлөгдөх бүртгэлийн ажилд тавих хяналтыг тогтмол болгож, аж ахуйн салбар нэг бүрт явагдаж байгаа ажлуудыг тодорхой судалгаатайгаар удирдах явдал сайжирч байна.

Д. Дамдинпүрэв

Өр авлагагүй анги

Дэлгэрхаан сумын ХБ анги нь эд хариуцагчдын бараа материалыг сар бүр тоолж тооцоогий нь боддог учир өр дутагдал шамшигдал гаргахгүй болсон бөгөөд энэ 1968 оны 1 дүгээр улирлын байдлаар өр авлагагүй болж чадсан байна.

Энэ нь ажилдаа бүртгэл тооцоотой хандаж байгаагийн үр дүн мөн.

Даш

Эвлэлийн үүр, хэсгийн ахлагчдын семинар болов

Аймгийн МХЗЭ—ийн Хороо, ХАА—н нэгдлийн зөвлөл хамтран сум-нэгдлүүдийн МХЗЭ—ийн үүр, хороодын дэргэдэх шат дамжих үүр, хэсгийн ахлагчдын 3 хоногийн семинарыг аймгийн төвд хийв.

Нэгдлүүдийн бригад, фермийн эвлэлийн үүр хэсгийн ахлагчдын энэ семинараар шат дамжих үүр, хэсгийн зорилт хариуцах ба зохиох ажлууд эрх үүрэг эвлэлийн гишүүд нэг бүртэй ажиллах арга барил, гишүүдийн манлайлал даалгаврын хүмүүжүүлэх нөлөөг сайжруулах, эвлэлийн эгнээг өргөтгөх энгийн залуучуудыг эвлэлээр хүмүүжүүлэх, гишүүд залуучуудын дунд зохиох үзэл суртал хүмүүжлийн ажлын арга хэлбэр, тэргүүний туршлагатай шат дамжих үүр хэсгийн туршлагууд аймаг орны ажил байдал, олон улсын сүүлийн үеийн тойм зэрэг сэдвээр хичээл заав. Семинарын эцэст нэгдсэн зөвлөлгөөн болов.

Зөвлөлгөөн дээр Эрдэнэ сумын 1 дүгээр бригадын эвлэлийн хэсгийн ахлагч Батцэрэн, Мөнгөнморьт сумын 1 дүгээр бригадын эвлэлийн үүрийн дарга намын гишүүн Доржпил, Баянбараатын 3 дугаар бригадын эвлэлийн хэсгийн ахлагч Бямбаа нарын зэрэг 10 гаруй хүн үг хэлж үүрэг амлалт авлаа.

Шат дамжих эвлэлийн үүр, хэсгийн ахлагчдын семинар зөвлөлгөөнд МХЗЭ—ийн Төв Хорооны зохион байгуулагч Санжмятав оролцож семинарын гол ач холбогдол, МХЗЭ—ийн байгууллагын үндсэн нэгж болсон шат дамжих үүр хэсгийн ажлын дайчин чадварыг дээшлүүлэхэд юу анхаарах, ямар ажлууд зохиох талаар тодорхой зөвлөлгөөн өгөв.

Д. Сумъяа

ТОВЧХОН Мэдээ

Жаргалантын СAA—н 10 жилийн дунд сургуулийн «Тариан ундраа» хөгжмийн чуулга, Баянчандманий 8 жилийн дунд сургууль дээр ирж хүүхдийн «Соёлын ундраа» клубтэй туршлага солилцов.

«Тариан ундраа» хөгжмийн чуулга, «Соёлын ундраа» клубын ажиллагаатай танилцаж туршлага солилцон дараа нь «Тариан ундраа» хөгжмийн чуулга пионер сурагчдад концерт тоглож сонирхуулав.

Сурагч Цэрэндуламын уншсан шүлэг, сурагч Цэрэнбалжир, Жаргалсайхан нарын дуулсан дуунууд мөн хөгжмийн хэсгүүд пионер сурагчдын сонирхлыг ихэд татав.

Сурагч Сэлэнгэ

* * *

Баянчандманий засварын газрын тракторчин Норов С—80 тракторын моторын шатууны эдэлгээ дуусгаж, хэрэгцээгүй болсон вкладышийг хайлж цутгаад зоржих засварын моторт угсарч шалгаж, туршиж үзэхэд хийц хэлбэр ажиллагаа нь заводын вкладышаас ялгаагүй тохирч сайн ажиллаж байна.

Үүнийг цаашдаа энэ янзаар хийгээд байвал засварын газарт баазаас жилд авах С—80 моторын шатууны вкладышийг 10 хувиар багасгаж болох ба нэг моторын ком вкладышийг 300 төгрөг 87 мөнгөний үнэтэй байдгийг үзэхэд үйлдвэрт жилд 3000--4500 төгрөгийн хэмнэлт гарах боломжтой байна.

С. Бямбаа

* * *

Баяндэлгэр сумын Үржил станцын хамт олон бригадынхаа өдөрлөгийг тохиолдуулан үржил станцын үржлийн малын тэжээлийн хашаанд зориулж 500 шургааг уулнаас татаж дуусгав.

Энэ ажилд сахиул Лувсан, намын гишүүн Чимэддорж, Хашхүү Гончигжав, эвлэлийн гишүүн Дэнсмаа, Марус, энгийн залуу Од нар бусдыгаа үлгэрлэн ажиллав.

Н. Норов

Баян сум энэ жил шинээр барих хашааг 7 дугаар сарын 10—ны дотор багтаан барьж дуусгахаар сумын АДХ—ын өргөтгөсөн хурлаар хэлэлцэж депутат бүр 1 хашаа хариуцан бариулахаар шийдэв.

Аймгийн депутат Ч. Дорж өөрөө суурийнхаа хүчээр саравчтай хашаа 1—ийг барих ба мөн дэргэд нь уурхайн худаг нэгийг гаргахаар үүрэг аваад ажиллаж байна.

Д. Дашцэрэн

* * *

Саяхан Баяндэлгэр сумын МХЗЭ-ийн Хороо бэлэгт үдэшлэг зохиов.

Үдэшлэгт төв хөдөөгийн залуучууд нийт 400 гаруй төгрөгийн хуримтлалын зүйл бэлэглэв.

М. Бумбаа

* * *

Өндөрширээт сумын бага сургуулийн 3 дугаар ангийн сурагч Далхсүрэнгийн Пүрэвсүрэн хичээл дээр анхааралтай сууж багшийн тайлбарлан ярих, нөхдийн хариултыг сайн анхаарч гэрийн даалгавар хийхдээ цагийн нарийн хувиартай бие даан ажилладагаас 11 улирал дараалан онц сайн сурч байгаа юм.

Ц. Галсанжамц

* * *

Саяхан Өнжүүл сумын «Ялалт» нэгдлийн 1967 оны хөдөлмөрийн аврагуудын зөвлөлгөөн болов.

Зөвлөлгөөнд «Тэргүүний сайчуудын жишээгээр ажиллаж 1968 оны төлөвлөгөөт зорилтыг биелүүлье» гэсэн илтгэлийг нэгдлийн зоо—техникч Д. Банзрагч тавьж хэлэлцүүлэв.

Зөвлөлгөөн дээр хоньчин Даваажав, Ёндонжамц, Доржпалам, Бямба, Ажваа, Дансран, Дамдин, адуучин Пүрэв, Аахүү, Лхагважав, тэмээчин Банзрагч, барилгачин Балган нарын олон хүн өөрсдийн ажлын арга туршлагаа ярьж үнэтэй сайхан санал гаргав.

Ц. Дамдинжав